

Ustawa o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy. Jak i kiedy stosują ustawę organizacje pozarządowe.

W kwietniu 2021 r. została znowelizowana ustawa o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, która weszła w życie 13 lipca 2018 r. Organizacje pozarządowe, między innymi fundacje i stowarzyszenia, są obowiązane do stosowania powyższej ustawy, jeśli spełniają jedno z poniższych kryteriów:

- 1) przyjmują lub dokonują płatności w gotówce o wartości równej lub przekraczającej równowartość 10 000 euro, bez względu na to, czy płatność jest przeprowadzana jako pojedyncza operacja, czy kilka operacji, które wydają się ze sobą powiązane,
- 2) prowadzą działalność w zakresie gier losowych w rozumieniu ustawy o grach hazardowych – taką grą losową jest na przykład popularna wśród organizacji pozarządowych charytatywna loteria fantowa,
- 3) prowadzą działalność w zakresie usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych (zgodnie z definicją zawartą w ustawie o rachunkowości, usługowe prowadzenie ksiąg rachunkowych to działalność gospodarcza wykonywana przez przedsiębiorców, nie dotyczy więc sytuacji, kiedy organizacja świadczy innym organizacjom takie wsparcie nieodpłatnie lub w ramach odpłatnej działalności pożytku publicznego), świadczą usługi tworzenia osoby prawnej lub jednostki nieposiadającej osoby prawnej, świadczą usługi polegające na zapewnieniu siedziby, adresu prowadzenia działalności lub adresu korespondencyjnego oraz innych pokrewnych usług osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej nieposiadającej osoby prawnej.

Organizacje, które spełniają choć jeden z wyżej wymienionych warunków, są tym samym **instytucjami obowiązanymi**, muszą spełnić szereg określonych w ustawie obowiązków.

Lista obowiązków jest długa. Rozpoczyna się m.in. od obowiązku rozpoznania ryzyka prania pieniędzy. Należy stosować środki bezpieczeństwa finansowego (z art. 34 ustawy), do których należy m.in. zbieranie różnych danych o klientach, ich identyfikacja i weryfikacja tożsamości. Ustawa przewiduje możliwość stosowania uproszczonych środków bezpieczeństwa w przypadkach „w których ocena ryzyka (...), potwierdziła niższe ryzyko prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu”, ale także środków „wzmoczonych” w przypadkach wyższego ryzyka.

Instytucje obowiązane muszą mieć wewnętrzną procedurę w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (art. 50). Jednym z obowiązków jest też przeszkolenie pracowników „wykonujących obowiązki związane z przeciwdziałaniem praniu pieniędzy” (art. 52 ustawy). Może to być zarówno szkolenie wewnętrzne, jak i zewnętrzne.

Zupełnie nowym obowiązkiem jest obowiązek przygotowania procedur w zakresie whistleblowingu. Ustawa stanowi, że instytucje obowiązane, więc także NGO, muszą opracować procedury zgłaszania przez pracowników oraz inne osoby rzeczywistych oraz potencjalnych naruszeń przepisów z zakresu przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu. Procedury te muszą zapewniać osobom zgłaszającym anonimowość.

Nowym obowiązkiem, który muszą spełniać organizacje (nie dotyczy to tylko stowarzyszeń zwykłych), jest zgłoszenie swoich beneficjentów rzeczywistych do Centralnego Rejestru Beneficjentów Rzeczywistych, dostępnego pod adresem: <https://www.podatki.gov.pl/crbr/>.

W przypadku m.in. fundacji założonych przez osoby fizyczne i stowarzyszeń rejestrowych skupiającym osoby fizyczne – beneficjentem rzeczywistym jest każda **osoba fizyczna dysponująca więcej niż 25% ogólnej liczby głosów w organie stanowiącym tej osoby prawnej**, a jeśli nie można ustalić tożsamości takich osób – **każdy członek zarządu organizacji**.

Kontrolę spełniania powyższych obowiązków, może prowadzić bezpośrednio Generalny Inspektor Informacji Finansowej, a także właściwy urząd celno-skarbowy lub odpowiednio wojewoda lub starosta – na zasadach określonych w ustawie prawo o stowarzyszeniach lub właściwy minister lub starosta w przypadku fundacji - na zasadach określonych w ustawie o fundacjach.

UWAGA: Jeśli organizacja pożytku publicznego nie dopełni któregokolwiek z nałożonych na nią obowiązków podlega karze!

W zależności od skali naruszenia karą może być m.in.: publikacja informacji o instytucji obowiązanej oraz zakresie naruszenia przez nią przepisów w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie urzędu, nakaz zaprzestania podejmowania przez instytucję obowiązaną określonych czynności, zakaz pełnienia obowiązków na stanowisku kierowniczym przez osobę odpowiedzialną za naruszenie przez instytucję obowiązaną przepisów ustawy przez okres nie dłuższy niż rok, jak również kara pieniężna.

Jeśli Twoja organizacja: nie przyjmuje i nie dokonuje płatności w gotówce o wartości równiej lub przekraczającej równowartość 10 000 euro, nie prowadzi działalności w zakresie gier losowych i nie prowadzi działalności w zakresie usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych – **nie jest ona instytucją obowiązaną w rozumieniu ustawy.**

W celu potwierdzenia tego faktu, można m.in.:

- 1) dokonać stosownego zapisu w statucie organizacji,
- 2) wprowadzić odpowiednie regulacje w dokumentacji finansowo-księgowej, np. polityce rachunkowości,
- 3) złożyć organowi nadzoru stosowane oświadczenie, którego wzór dostępny jest w [Biuletynie Informacji Publicznej Starostwa](#).

O instytucjach obowiązanych w świetle znowelizowanej ustawy jak i o obowiązkach na nie nakładanych można szerzej przeczytać m.in. w poradnikach dostępnych poniżej:

- <https://publicystyka.ngo.pl/kiedy-i-jak-ngo-stosuja-ustawe-o-przeciwdzialaniu-praniu-pieniedzy> ,
- <https://publicystyka.ngo.pl/zmiana-ustawy-o-przeciwdzialaniu-praniu-pieniedzy-i-finansowaniu-terroryzmu-co-nowego>,
- <https://publicystyka.ngo.pl/przeciwdzialanie-praniu-pieniedzy-nowe-obowiazki-ngo-od-pazdziernika>.

Twoja organizacja ma siedzibę na terenie powiatu lubaczowskiego?

Potrzebujesz więcej informacji? Zadzwoń lub napisz!

*Starostwo Powiatowe w Lubaczowie
Wydział Oświaty i Spraw Społecznych
tel. 166328721 lub 166328735
(w godz. 7.30 – 15.30)
lub e-mail: ngo@powiatlubaczowski.pl*